

Inget gläder Satan mer än när onda akter sker i det godas namn

Inget gläder Satan mer än när onda akter sker i det godas namn. Rubriken talar så tydligt att varje diskussion bara skulle störa känslan av tyngden i det meningen säger. Därför följer två raders symbolisk tystnad.

Meningen går att tillämpa på många av samtida och historiska kulturernas fenomen. Exempelvis kan vi konstatera att nazister i sin groteska elakhet ändå får med någon slags uppriktighet. Mellan raderna i deras retorik framgår att ”vi betar oss svinaktigt för vi är svin”. När AntiFascistisk Aktion, AFA, hävdar – och begår – motsvarande svinaktigheter rättfärdigar de detta med att de vill göra det rätta. Enligt rubrikens tes är alltså AFA en större källa till glädje för Satan än nazister. Satan är symbol bl.a. för falskhet, vilket bekräftar tesens giltighet. Därför kan vi använda tesen exempelvis för att visa att AFA i åtminstone rent moralisk mening är ännu värre än nazistiska rörelser. AFA och nazisterna är extremer, och därmed ytterst tydliga. Det finns dock massor av exempel på samma fenomen, även om de flesta inte är lika uppenbara.

Låt oss ytterligare prova tesen genom att framställa den omvänt. Den borde fortfarande vara lika giltig. Den skulle i så fall lyda: ”inget gläder Gud mer än när goda akter sker i det ondas namn”. Meningen faller inte ned med samma omedelbara självklarhet som rubriken. Men om den omformuleras till ”Gud blir glad när att man avvisar sin fromhet som grund för goda gärningar” framstår den klarare, eftersom omformuleringen innebär att inte framhäva sig själv och sina ställningstaganden, även om man kunde. Omformuleringen är visserligen lite drastisk, men det är långsökt att det skulle vara ondsinhet som ligger bakom goda gärningar. Man kan visserligen tänka sig att det är ren och skär egoism, att man skulle vinna uppenbara poäng genom goda gärningar, och att man utför dessa för att vinna poäng snarare än för att man verkligen är god. Men det vore ändå ologiskt att framhålla sin ondsinhet, eftersom poängen är att visa sig vara god. Således kan vi godta omformuleringen, och därmed också den omvända framställningen.

Hur blir det om man gör goda handlingar i det godas namn? Ett stort problem för den som framhärdar är att det faktiskt är mycket svårt att skilja på goda och onda handlingar. Även om man hänvisar till uppsåtet har varje god gärning en baksida. Vad som kan anses vara gott följer dessutom moden. Det som sågs som gott för femti år sedan framstår med dagens värderingar ofta som ont. Följaktligen är det alltså så att oavsett om man tror sig ha gjort gott eller ont, så är det etiskt tveksamt att hänvisa till någon bakomliggande godhet.

Den absolut vanligaste symbolen för ”det goda” är Gud, oavsett vilken. Således är det de religiösa samfundet som riskerar mest. Därmed har deras företrädare och medlemmar extra stor anledning att iaktta försiktighet. Sett ur ett kristet perspektiv snuddar resonemanget vid en association till Jesu påbud om att förrätta sin bön på kammaren, och även till kardinalsynen högmod.

En praktisk tillämpning av devisen skulle kunna vara att föredra benämningen ”humanistisk värdegrund” hellre än ”kristen värdegrund”. För vi vill ju inte glädja Satan i onödan.